SÄRSKILT UTTALANDE
2021-12-16 TRN 2016-0127

Tillväxt- och regionplanenämnden
Ärende 12

Uppföljning av handlingsprogram för landsbygds- och skärgårdsstrategin

När handlingsprogrammet antogs i april 2020 lade Vänsterpartiet ett SU där vi tydliggjorde att vi välkomnar landsbygds- och skärgårdsstrategin som ett steg på vägen mot en utbyggd och levande landsbygd och skärgård med satsning på kollektivtrafik, transportmöjligheter, bredband, noder och serviceorter, småföretagande, besöksnäring och natur, kultur och rekreation, men att förslaget behövde utvecklas för att målen ska nås.

Det övergripande målet för arbetet måste vara att nå nollutsläpp av växthusgaser till 2040. Boende på landsbygden har totalt sett mindre klimatpåverkan än boende i storstäder. Vänsterpartiet vill öka möjligheterna till boende på landsbygd och i skärgård genom utbyggd kollektivtrafik med beställningstrafik och successivt införande av nolltaxa till år 2030. I skärgården vill vi redan nu införa samma taxor som SL har året runt. På landsbygden och i skärgården har man ofta långa resvägar med många byten, resorna blir lätt dyra.

Bostadsbyggande ska underlättas. Fler hyresrätter behövs i befintliga tätorter och kollektivtrafiknära lägen. Samhällsservice på landsbygd och i skärgården ska utvecklas genom utökat samarbete och samlokalisering. Strategin bör lyfta behovet av mötesplatser för kultur och föreningsliv i skärgård och landsbygd. Exempelvis hembygdsgårdar har en viktig funktion i glesbygder och på de skärgårdsöar där sådana finns skapas massor av lokal verksamhet som hembygdsföreningar, körer, målarkurser, studiecirklar med mera.

Vänsterpartiet välkomnar ett utökat samarbete i VA-frågor, men anser att mer behöver göras för att utreda behovet av en ny vattentäkt för regionen. Regionen behöver också ta steg för att skapa rena vatten utifrån Vattendirektivet.

Skogs- och jordbruk utgör en central del av landsbygdens näringslivsunderlag och måste anpassas till klimatförändringen och kravet på nollutsläpp. Jordbruket behöver minska utsläppen av växthusgaser från all verksamhet. Skogen behöver öka upptaget av kol genom att en större andel skyddas som naturreservat och genom att hyggesfria metoder initialt införs i tätortsnära områden, skyddade miljöer och i skärgården.

Skärgården behöver särskilda satsningar genom ökad båttrafik med beställningstrafik, väsentligt förbättrad bryggservice inkl. ökad samordning

med busstrafik. Fastboende bör gynnas genom utveckling av hyresrätter, mindre friliggande hus och näringsverksamhet på främst kärnöarna och vid befintliga boendeområden med bevarad fri tillgång till stranden.

Tillgången till fiskerätter för ett licensierat, hållbart fiske bör gynnas och möjligheterna till fångstförädling och försäljning bör öka. Fler vattenområden bör skyddas medan andra vattenområden prioriteras för hållbart fiske. Regionen bör utreda möjligheterna till en sammanhängande nationalpark från Ängsö till Tyresta i ytterskärgården.

Hela regionen är, och kommer i framtiden allt mer att vara, beroende av landsbygdsområdena för livsnödvändigheter som mat- och vattenförsörjning, såväl som energiproduktion och balansering av klimatpåverkan. Vänsterpartiet anser jord- och skogsbruket borde lyftas fram tydligare i strategin, då det är en väldigt viktig del av en landsbygdsstrategi för regionen.